

บทที่ 2

วาระการประชุมที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอวาระการประชุมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจะเสนอในประเด็นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การสังเคราะห์งานวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

2.2 การสังเคราะห์งานวิจัย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling)

2.1.1 ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม วัชรีย์ ชูระคำ (2524) ให้ความหมายว่าเป็นการที่ผู้แนะแนวให้ความช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษารั้งละมากกว่าหนึ่งคน ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือบุคคลให้สำรวจและประเมินตนเอง ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถตัดสินใจด้วยตนเองและนำตนเองได้ มีความสามารถในการพัฒนาตนเองดำรงชีวิตอย่างมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อสังคม และช่วยให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้จากกลุ่มไปปฏิบัติให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม เข้าใจตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้

วัชรีย์ ทรันย์มี (2533) ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต้องการจะแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งร่วมกัน มาปรึกษาร่วมกันและกันเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ให้บริการปรึกษาร่วมอยู่ด้วย สมาชิกในกลุ่มจะมีโอกาสได้แสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของแต่ละคน เป็นการได้ระบายความรู้สึกขัดแย้งในใจ ได้สำรวจตนเอง ฝึกการยอมรับตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหา และได้ใช้ความคิดในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง กับทั้งได้รับฟังความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้อื่นและได้ตระหนักว่าผู้อื่นก็มีความขัดแย้งหรือความคิดเห็นเช่นเดียวกับตนไม่ใช่เขาคนเดียวที่มีปัญหา

Ohlsen (1983) และ ชูชัย สมิตธิกร (2527) กล่าวว่าบรรยากาศที่อบอุ่นในกลุ่ม การยอมรับการไว้วางใจ ความเข้าใจ จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้พูดถึงตนเองและสิ่งที่เขารู้สึก กังวลใจ สมาชิกกลุ่มจะมีบทบาทในการช่วยเหลือ ให้กำลังใจและให้ความสนับสนุนแก่กันในการ จัดการปัญหา ส่วนผู้ให้คำปรึกษาก็มีบทบาทที่เอื้ออำนวยให้กระบวนการกลุ่มดำเนินไปอย่างราบรื่น

ลิขิต กาญจนารักษ์ (2533) กล่าวว่าการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ให้บริการปรึกษากับ ผู้รับบริการ ทำให้ผู้รับบริการรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับ ได้รับความไว้วางใจและรู้สึก สบายใจหรือเป็นอิสระที่จะสนทนากล่าวความในใจเกี่ยวกับความวิตกกังวลของตนเองหรือความ ไม่สบายใจต่างๆ ออกมาอย่างเสรี สามารถที่จะกำหนดเป้าหมายพฤติกรรมในอนาคตของ ตนเองได้ และพร้อมกันนั้นก็จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมใหม่ๆ ขึ้นมา พัฒนาความรู้สึกกล้าและ ความมั่นใจในตนเองที่จะแสดงพฤติกรรมใหม่ๆ สามารถเรียนรู้ที่จะวางแผนการในอนาคตของ ตนเอง ประเมินความก้าวหน้าแห่งพฤติกรรมของตนเอง คลี่คลายความขัดแย้งในใจและต่อสู้กับ ปัญหาชีวิตได้เป็นอย่างดี พร้อมกับสามารถปรับตัวต่อกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่าง ราบรื่น

วิลาวัลย์ จตุรธารง (2532) สรุปความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ว่าหมายถึง กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับบริการปรึกษาซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ สองคนขึ้นไปที่มีความต้องการปรับปรุงตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยผู้ให้คำปรึกษาจะคอยเอื้อ อำนวยให้ผู้รับคำปรึกษามีโอกาสสำรวจตนเอง แสดงความรู้สึก ความคิดเห็นกล้าเผชิญปัญหา รับฟังความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่น ภายใต้บรรยากาศแห่งความอบอุ่น การยอมรับ ความไว้วางใจ ซึ่งจะ เป็นแนวทางให้สมาชิกได้พัฒนาตนเองต่อไป

จากที่กล่าวสามารถสรุปความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้ว่า เป็นกระบวนการ ที่ผู้ให้บริการปรึกษาร่วมกันเพื่อให้ผู้รับบริการจำนวนตั้งแต่สองคนขึ้นไปซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะ ปรับปรุงตนเองหรือต้องการจะแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งร่วมกัน มาปรึกษาร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ ให้บริการปรึกษาร่วมอยู่ด้วยเพื่อเอื้ออำนวยให้กระบวนการกลุ่มดำเนินไปอย่างราบรื่น สมาชิก ในกลุ่มจะมีโอกาสได้แสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของแต่ละคน เป็นการระบาย ความรู้สึกขัดแย้งในใจ ได้สำรวจและยอมรับตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหาและได้ใช้ความคิดใน การแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง กับทั้งได้รับฟังความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่น บรรยากาศ ที่อบอุ่นในกลุ่ม การยอมรับ การไว้วางใจ ความเข้าใจและการได้ทราบว่าผู้อื่นก็มีปัญหา มี

ความขัดแย้งหรือมีความคิดเห็นเช่นเดียวกับตน จะช่วยให้เขาได้พูดถึงตนเองและสิ่งที่เขารู้สึกกังวลใจ สมาชิกในกลุ่มจะมีบทบาทในการช่วยให้กำลังใจและให้ความสนับสนุนแก่เขาในการจัดการปัญหาต่างๆ ได้ และสามารถพัฒนาตนเองต่อไป

2.1.2 จุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

Shertzer and Stone (1986) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้สมาชิกได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างได้ผล และประสบผลสำเร็จในชีวิตของตนอย่างน่าพอใจ นอกจากนี้ยังมุ่งหมายให้บุคคลมีโอกาสรู้จักความต้องการของตน ได้ทดลองวิธีการที่จะนำตนไปสู่ความพอใจ และในขณะที่เข้ากลุ่มสมาชิกจะได้ศึกษาพฤติกรรมของบุคคลอื่น เรียนรู้และรับผิดชอบในการกระทำเพื่อสนองความต้องการของตน และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันภายในกลุ่ม เช่นเดียวกับ Dinkmeyer (1970) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดประสงค์เพื่อให้สมาชิกเรียนรู้และเข้าใจตนเอง พัฒนาการยอมรับตนเองและเห็นคุณค่าในอารมณ์ความรู้สึกที่ถูกต้อง รู้จักชี้นำตนเองตัดสินใจโดยใช้สติปัญญาและพัฒนาการแก้ปัญหาได้ดีกว่าเดิม รับผิดชอบต่อความรู้สึกของคนอื่น ตระหนักถึงการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองที่มีผลกระทบต่อผู้อื่นซึ่งสอดคล้องกับวัชรีย์ ชูระคำ (2524) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลให้สำรวจและประเมินตนเอง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองอีกอย่างหนึ่ง ช่วยให้บุคคลตัดสินใจด้วยตนเอง นำตนเองได้ มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง ดำรงชีวิตอย่างมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อสังคม และยังมีจุดประสงค์ให้บุคคลนำสิ่งที่เรียนรู้จากกลุ่มไปปฏิบัติให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ และวัชรีย์ ทรัพย์มี (2533) กล่าวถึงจุดประสงค์การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่ามีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเป็นคนเปิดเผยไม่เก็บกดและไม่เสแสร้ง ได้รู้จักตนเอง เกิดการยอมรับตนเอง และไม่ได้อยู่หวังว่าตนเองจะต้องดีเลิศไปหมดทุกด้าน ช่วยให้ผู้รับบริการได้มีโอกาสพิจารณาว่าค่านิยมของตนเหมาะสมหรือไม่ มีโอกาสสำรวจศักยภาพและความคิดสร้างสรรค์ที่แฝงอยู่ ส่งเสริมให้ผู้รับบริการมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น ไม่ให้การเข้าสังคมหรือการมีสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น พัฒนาทักษะในการสื่อความหมาย เช่น การตั้งคำถามที่ตรงเป้าหมาย ชุ่มนวล ช่วยให้ผู้รับบริการสามารถตัดสินใจได้ด้วยคามมั่นคงทางจิตใจ ไม่ด่วนตัดสินใจก่อนการพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ ให้ผู้รับบริการเกิดการตระหนักว่าผู้อื่นก็ต้องเผชิญปัญหาและหาทางแก้ปัญหาเหมือนกัน

จากที่กล่าวมาสรุปจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสำรวจตนเองและสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเขา เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมในทุกๆ ด้าน ให้สามารถแก้ปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ได้ด้วยตนเอง นำตนเองและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

2.1.3 ชนิดของการปรึกษา

พรหมราช ทวีพระประภา (2525) ได้กล่าวถึงชนิดของการปรึกษาเป็น 4 ลักษณะดังนี้

2.1.3.1 การปรึกษาในระบะวิกฤติ (Crisis Counseling)

เป็นการให้คำปรึกษาเมื่อผู้รับคำปรึกษาเผชิญกับความคับข้องใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในชีวิตที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อเขา หรือเผชิญกับความแตกแยกอย่างลึกซึ้งของวงจรชีวิตของเขา และมีความยุ่งยากที่จะดำเนินการเกี่ยวกับความเครียดต่างๆ ของเขาโดยไม่สามารถจะจัดการกับอะไรได้ สถานการณ์วิกฤติได้แก่สภาพการณ์ต่างๆ ต่อไปนี้คือ ความพยายามที่จะฆ่าตัวตาย การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา ความตายของคนที่รัก การหย่าร้าง การเจ็บป่วยต้องเข้าโรงพยาบาล การโยกย้ายงาน การมีสมาชิกใหม่ในครอบครัว การตกงาน การติดคุกติดตาราง การเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ การปลดออกรับบำนาญ การคิดฆ่าเสกติด และปัญหาด้านการเงิน

2.1.3.2 การปรึกษาเพื่อเอื้ออำนวย (Facilitative Counseling)

เป็นกระบวนการช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาให้ทำความเข้าใจต่อปัญหาของตนเองให้กระจ่าง ทำให้เข้าใจและยอมรับตนเอง คิดวิธีการที่จะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปัญหาแล้วในที่สุดก็จะปฏิบัติในสิ่งที่ได้วางแผนไว้แล้วในลักษณะที่เป็นความรับผิดชอบตนเองต่อไป

ปัญหาที่จะนำมาปรึกษาเพื่อเอื้ออำนวยได้แก่ การเลือกโปรแกรมการเรียน การวางแผนอาชีพ การเข้ากันได้กับสมาชิกในครอบครัว เพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนร่วมชั้น การรู้จักตนเองในด้านจุดเด่น ความสนใจและความถนัด

2.1.3.3 การปรึกษาเพื่อการป้องกัน (Preventive Counseling)

เป็นการสร้างโปรแกรมการปรึกษามาตั้งแต่วัยเด็กและสัมพันธ์กับปัญหาเฉพาะเช่น การปรึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมเพศศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องเพศและความสัมพันธ์ระหว่างเพศในอนาคตเมื่อเติบโตขึ้น การปรึกษาเพื่อการป้องกันนี้อาจจัดเป็นโปรแกรมอีกวิธีหนึ่งเรียกว่า การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) ในส่วนที่มี

ความสัมพันธ์ต่อการเลือกอาชีพในอนาคตและการเตรียมตัวเพื่ออาชีพ นอกจากนี้ยังเกี่ยวกับการตระหนักรู้ในเรื่องสาเหตุผิด การปรับตัวหลังจากปลดเกษียณ และทักษะในการสื่อความหมาย เป็นต้น วิธีการปรึกษาเพื่อการป้องกันนี้ผู้ให้คำปรึกษาอาจจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมต่างๆ แก่ผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้เขาเกิดความรู้ ความเข้าใจและวางแผนต่างๆ ในชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

2.1.3.4 การปรึกษาเพื่อพัฒนาการ (Developmental Counseling)

เป็นกระบวนการที่ดำเนินการติดต่อกันไปเป็นระยะเวลานาน ซึ่งเกิดขึ้นกับบุคคลตลอดชีวิต การปรึกษาชนิดนี้เน้นที่การช่วยเหลือผู้มารับคำปรึกษาในการบรรลุถึงการพัฒนาส่วนบุคคล (Personal Growth) ในด้านต่างในขั้นใดขั้นหนึ่งของชีวิตของเขา ผู้ให้คำปรึกษาสามารถช่วยเหลือบุคคลทุกๆ วัยและปัญหาที่นำมาปรึกษาเพื่อการพัฒนาได้แก่ การพัฒนาและการดำรงรักษาทัศนคติทางด้านดี การแสวงหาวิถีชีวิต (Lifestyle) ที่เหมาะสมในด้านสัมพันธ์กับการทำงานและการใช้เวลาว่าง การเรียนรู้และการใช้ทักษะในการตัดสินใจ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง (Clarify) ต่อด้านนิยามและความสนใจของบุคคล การทำความเข้าใจและการยอมรับความเปลี่ยนแปลง การพัฒนาความเข้าใจในกระบวนการของชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย

จากชนิดของการปรึกษาที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่าการให้การปรึกษาแต่ละชนิดมีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งจุดมุ่งหมายในการปรึกษาและวิธีการดำเนินการปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจึงควรพิจารณาถึงชนิดของการให้คำปรึกษาให้เข้าใจก่อนที่จะดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้รับบริการ เพื่อให้การดำเนินการปรึกษานั้นบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.4 รูปแบบในการให้คำปรึกษา

สถิติ วงศ์สวรรค์ (2531) ศุภวดี บุญดวงศ์ (2531) อุษณีย์ เอ็นสบาธ (2533) และรวีวรรณ ชินะตระกูล (2537) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการให้คำปรึกษาไว้เช่นเดียวกันว่า การให้คำปรึกษานั้นสามารถดำเนินการได้ 3 รูปแบบคือ การให้คำปรึกษาแบบไม่นำทาง (Non Directive Counseling) การให้คำปรึกษาแบบนำทาง (Directive Counseling) และการให้คำปรึกษาแบบผสม (Eclectic Counseling) ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดของการให้คำปรึกษาแต่ละรูปแบบ ดังนี้

2.1.4.1 การให้คำปรึกษาแบบไม่นำทาง

เป็นทฤษฎีที่เกิดจากแนวความคิดของ Carl R. Roger ซึ่งมีแนวคิดว่าการให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการซึ่งผู้รับคำปรึกษาได้รับการช่วยเหลือให้รู้จักและเข้าใจตนเอง การตัดสินใจใดๆ เป็นหน้าที่ของผู้รับคำปรึกษาที่จะวินิจฉัย ตัดสินใจด้วยตนเอง ผู้ให้คำปรึกษาไม่ควรวินิจฉัยหรือจัดการกับวิถีชีวิตของผู้รับคำปรึกษา แต่ควรคอยให้ความช่วยเหลือ ให้เกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับความเป็นตัวของตนเอง

ลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทาง

- (1) เชื่อว่าธรรมชาติของบุคคลมีคุณงามความดี สามารถเข้าใจตนเอง แก้ไขปัญหาตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ปรับตัวและพัฒนาตนเองได้
- (2) ผู้ให้คำปรึกษากำหนดที่อำนวยความสะดวกให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเองและสะท้อนให้เข้าใจความรู้สึกตลอดจนเจตคติของเขาเองด้วย
- (3) สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุด ที่จะช่วยพัฒนาการให้คำปรึกษาให้ประสบความสำเร็จ
- (4) เปิดโอกาสให้ผู้รับคำปรึกษามีเสรีภาพในการแสดงออกอย่างเต็มที่
- (5) ให้ความสำคัญด้านอารมณ์และความรู้สึกมากกว่าด้านสติปัญญา
- (6) จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบนี้คือ ให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจประสบการณ์ที่ตนเองได้รับอย่างถูกต้อง มีวุฒิภาวะ เรียนรู้การยอมรับตนเองและผู้อื่น
- (7) เทคนิคที่สำคัญในการให้คำปรึกษาแบบนี้คือการยอมรับ เพื่อให้กำลังใจ และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับคำปรึกษา
- (8) ให้ความสนใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมากกว่าอดีต

2.1.4.2 การให้คำปรึกษาแบบนำทาง

การให้คำปรึกษารูปแบบนี้ เกิดจากแนวคิดของ E.G. Williamson มีวิธีการในการให้คำปรึกษาเช่นเดียวกับวิธีการของนักจิตวิทยา วิธีการของแพทย์รักษาคนไข้ ซึ่งต้องทราบสาเหตุหรืออาการของโรคก่อนจึงจะทำการรักษา

ลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบนำทาง

- (1) ผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการให้คำปรึกษาให้แก่ผู้รับคำปรึกษา
- (2) การพิจารณาปัญหาเน้นการนำสติปัญญามาใช้มากกว่าการพิจารณาด้วย

อารมณ์ผู้ให้คำปรึกษาช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจเหตุผล เพื่อสามารถควบคุมอารมณ์และใช้สติ ปัญญาแก้ปัญหาได้ดีขึ้น

(3) มีความเชื่อว่าบุคคลมีเหตุผล สามารถพัฒนาได้ทั้งทางที่ดีและไม่ดี ซึ่งต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นเพื่อพัฒนาและใช้ความสามารถที่มีอยู่

(4) คำถามที่ใช้มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยกระตุ้นความคิดของผู้รับคำปรึกษาและให้ได้รับข้อมูลเพิ่มขึ้น

(5) ผู้ให้คำปรึกษารับผิดชอบการแปลความหมายเพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจปัญหาอย่างกระจ่าง

(6) จุดมุ่งหมายในการให้คำปรึกษา คือช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง ว่าตนเองมีจุดอ่อน ความสามารถอะไรบ้าง จะดำเนินชีวิตอย่างไร เพื่อให้เหมาะสมและมีโอกาสใช้ความสามารถที่มีอยู่ได้ดีที่สุด

(7) เทคนิคต่างๆ นำมาใช้เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาจัดแบบฉบับที่สังคมยอมรับ มีการเปลี่ยนแปลงหรือเลือกสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง เรียนรู้ทักษะเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิต

(8) นำแบบทดสอบต่างๆ มาใช้ และใช้ผลจากแบบทดสอบเหล่านั้นประกอบ การให้คำปรึกษาและการตัดสินใจ

(9) ก่อนให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจะซักประวัติเพื่อให้รู้ภูมิหลังของผู้รับ คำปรึกษาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญในชีวิต

(10) การตัดสินใจมักกระทำโดยผู้ให้คำปรึกษา แต่ต้องได้รับความยินยอม จากผู้รับคำปรึกษา

2.1.4.3 การให้คำปรึกษาแบบผสมผสาน

เป็นการให้คำปรึกษาที่รวมการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทางและนำทางมาใช้ผสมกัน โดยเลือกทฤษฎีและเทคนิคต่างๆ หลายๆ วิธีมาใช้ในขณะเดียวกัน เลือกใช้ให้เหมาะกับแต่ละ สถานการณ์แต่ละปัญหาและบุคคล เลือกวิธีการที่เห็นว่ามีผลดีต่อผู้รับคำปรึกษา แต่ไม่ใช่เลือก แบบลองผิดลองถูกเรื่อยไป

ลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบผสมผสาน

- (1) ผู้ให้คำปรึกษาจะพิจารณาถึงความเหมาะสมของการนำวิธีการต่างๆ มาใช้โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (2) จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษา คือหาวิธีการช่วยเหลือให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถแก้ปัญหาของตนได้
- (3) ตามปกติจะนำการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทางมาใช้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ และจะใช้การให้คำปรึกษาแบบนำทางในบางกรณีเพื่อช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการให้คำปรึกษา
- (4) ลักษณะที่สำคัญของการให้คำปรึกษาแบบผสมผสาน คือความยืดหยุ่นในการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจะเน้นวิธีการบางอย่างบางกรณี และมีการเปลี่ยนแปลงได้
- (5) ทั้งผู้ให้และผู้รับคำปรึกษามีเสรีภาพในการเลือกและการแสดงออก เพื่อจัดความรู้สึกทางลบให้หมดไป
- (6) ผู้รับคำปรึกษาจะปรับระดับสติปัญญาและอารมณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการแก้ปัญหา ปรับปรุงพฤติกรรม สำหรับผู้ให้คำปรึกษาก็จะปรับตนเองและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กันในระหว่างการให้คำปรึกษา

จากแนวความคิดของรูปแบบการให้คำปรึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาแต่ละรูปแบบมีลักษณะที่ต่างกัน ในประเด็นของแนวความคิด การปฏิบัติของผู้ให้และรับคำปรึกษาซึ่งแต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อจำกัดที่ต่างกัน ผู้ให้คำปรึกษาจึงควรศึกษารายละเอียดก่อนนำไปปฏิบัติเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดของการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง

2.1.5 ขั้นตอนในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

วัชร กัณฑ์มี (2533) กล่าวถึงการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่ามีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1.5.1 ขั้นตอนเตรียมการ

เป็นขั้นที่ผู้ให้บริการปรึกษาต้องกำหนดว่าในการจัดกลุ่มแต่ละกลุ่มนั้นต้องการกลุ่มประเภทใด จุดประสงค์ของกลุ่มคืออะไร เป็นกลุ่มเพื่อพัฒนาตนเองหรือเพื่อแก้ปัญหา สมาชิกจะได้รับประโยชน์อะไรจากการเข้ากลุ่ม กระบวนการขั้นตอนในการคัดเลือกสมาชิกเป็นอย่างไร กำหนดให้มีจำนวนสมาชิกกี่คน จำนวนครั้งในการเข้ากลุ่ม ระยะเวลาในการดำเนินการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งกฎเกณฑ์ของกลุ่มมีอะไรบ้าง กลวิธีในการดำเนินกิจกรรม การประเมินผลและการติดตามผล เป็นสิ่งที่ผู้ให้บริการจะต้องจัดเตรียมให้พร้อม

2.1.5.2 ชั้นเลือกสมาชิก

ในการเลือกสมาชิกจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบเกี่ยวกับอายุ เพศ บุคลิกภาพ ขนาดของกลุ่ม ช่วงเวลาและความถี่ในการดำเนินการกลุ่ม การเลือกสมาชิกที่มีปัญหาหรือความต้องการตรงกัน ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับรายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ มีนักวิชาการหลายท่านมีแนวความคิดที่แตกต่างกัน ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

2.1.5.3 การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลก่อนเข้ากลุ่ม

ผู้ให้บริการปรึกษาควรพบผู้รับบริการเป็นรายบุคคลเพื่ออธิบายให้ผู้รับบริการเข้าใจว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มคืออะไร แต่ละคนจะได้รับประโยชน์อะไรจากการเข้ากลุ่ม และแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่อย่างไร ความแตกต่างระหว่างการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการปรับทุกข์กันในหมู่เพื่อนฝูงเป็นอย่างไร ผู้ให้บริการปรึกษาเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการถามถึงกระบวนการการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ซึ่งรวมถึงประเด็นเกี่ยวกับการรักษาความลับ ช่วงเวลาของการจัดแต่ละครั้ง จำนวนครั้งตลอดจนความสำคัญของการเข้ากลุ่มอย่างสม่ำเสมอ และถามความสมัครใจของผู้รับบริการก่อนเข้าร่วมกลุ่ม

2.1.5.4 การเข้ากลุ่มครั้งแรก

จะต้องมีการสร้างสัมพันธภาพอันดีต่อกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกัน ทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน อันจะทำให้สมาชิกกล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึกของแต่ละคน และผู้ให้บริการปรึกษาควรอธิบายให้ผู้รับบริการเข้าใจวัตถุประสงค์และบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ในขั้นนี้ผู้รับบริการอาจแสดงความไม่แน่ใจหรือมีความเครียดเมื่อรู้บทบาทหน้าที่ของตน ผู้ให้บริการปรึกษาจะต้องใช้ทักษะของตนอย่างถูกกาลเทศะ คือรู้ว่าจังหวะใดควรทำหรือพูดอย่างไร และจะต้องสามารถประเมินบรรยากาศของกลุ่มและสังเกตท่าทีของสมาชิกแต่ละคนได้อย่างแม่นยำ สมาชิกแต่ละคนจะพัฒนาความไว้วางใจเชื่อใจและสัมพันธภาพอันดีต่อกัน ผู้ให้บริการปรึกษาจะได้กำหนดจุดมุ่งหมายส่วนตัวและความคาดหวังสิ่งที่จะได้รับจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างถูกต้องเหมาะสม การให้คำปรึกษาในขั้นนี้ควรเป็นการสำรวจแนวความคิดและความรู้สึก แต่ยังไม่ควรเริ่มแก้ปัญหา

2.1.5.5 ขั้นตอนการ

เป็นขั้นที่สมาชิกจะนำปัญหาและเรื่องราวของตนเองมาเล่าให้กลุ่มฟัง และเปิดโอกาสให้สมาชิกอื่นแสดงความคิดเห็นหรือช่วยแก้ปัญหา ถ้าเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพสมาชิกจะมีขวัญและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มในระดับสูง ซึ่งจะนำไปสู่การเต็มใจและมุ่งมั่นที่จะช่วยแก้ปัญหาในกลุ่ม ผู้ให้บริการปรึกษาจะมีโอกาสเป็นผู้สังเกตการณ์และสนับสนุนให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้น ขั้นนี้จะใช้เวลาพบกันหลายครั้งจนกว่ากระบวนการให้คำปรึกษานี้จะได้ผล โดยผู้ให้บริการปรึกษาจะสามารถทำให้สมาชิกแต่ละคนได้พูดถึงเรื่องราวและความรู้สึกของตน ถ้าเผชิญปัญหา สอรับความจริง สอรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นที่มีต่อตน รู้จักตนเองยิ่งขึ้น ทั้งสามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นลู่ทางการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง

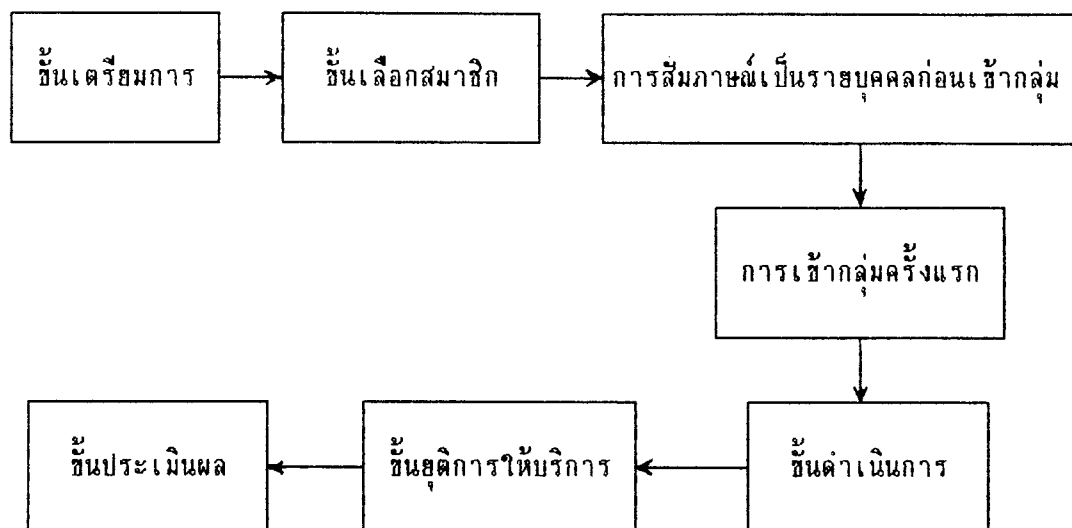
2.1.5.6 ขั้นตอนการให้บริการ

ในขณะที่กลุ่มใกล้จะยุติการดำเนินการผู้ให้บริการปรึกษาจะต้องเตรียมสมาชิกให้พร้อมกับการยุติกิจกรรมกลุ่ม ผู้ให้บริการปรึกษาจะสนับสนุนให้สมาชิกได้ประเมินพัฒนาการของตนเอง ระหว่างประสบการณ์กลุ่มและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในอนาคต

2.1.5.7 ขั้นประเมินผล

หลังจากจัดการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้ให้บริการปรึกษาจะต้องทำการประเมินผลกิจกรรมนั้นๆ โดยใช้กลวิธีต่างๆ เป็นต้นว่าการสัมภาษณ์ผู้รับบริการเป็นรายบุคคล การสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดผู้รับบริการ การใช้กลวิธีสังเกตพฤติกรรมผู้รับบริการ การใช้แบบสอบถาม

จากขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

จากขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพิจารณาองค์ประกอบในการเลือกสมาชิก การจัดกลุ่ม เวลาและความถี่ในการดำเนินการให้คำปรึกษา ซึ่งมีทั้งแนวความคิดที่สอดคล้องและขัดแย้งกัน ดังที่ผู้วิจัยจะได้นำเสนอแนวคิดเหล่านั้นดังต่อไปนี้

2.1.6 องค์ประกอบเกี่ยวกับอายุของสมาชิกกลุ่ม

องค์ประกอบเกี่ยวกับอายุในการเลือกสมาชิกกลุ่ม Ohlsen (1983) ให้ความเห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสมาชิกควรมีอายุที่ใกล้เคียงกัน เพราะจะทำให้เรียนรู้และเข้าใจปัญหาของสมาชิกในกลุ่มได้ดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและมีความสุขในการดำเนินการในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับดวงใจ กษานติกุลและคณะ (2530) ที่ให้ความคิดเห็นในการจัดกลุ่มตามอายุของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นอายุตั้งแต่ 13-18 ปี ควรแบ่งกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มมีอายุใกล้เคียงกันเพราะปัญหาส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน และ ชูชัย สมิกษิโกร (2530) กล่าวว่าเพราะสมาชิกจะรู้สึกสบายใจเมื่ออยู่ใน

กลุ่มที่มีอายุใกล้เคียงกัน การจัดสมาชิกที่มีอายุแตกต่างกันมากๆ ควรทำในกรณีพิเศษเท่านั้น เช่น จัดให้วัยรุ่นและผู้ปกครองอยู่ในกลุ่มเดียวกันเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้พูดคุยกันอย่างเปิดเผยหรือได้แสดงความคิดเห็นของตนอย่างเต็มที่ หรือการจัดให้นักศึกษาปีสุดท้ายและนักศึกษาปีที่ 1 อยู่ในกลุ่มเดียวกันให้นักศึกษาปีที่ 1 ได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม (Social Skills) จากตัวแบบซึ่งเป็นรุ่นพี่ เป็นต้น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ Hansen (1971) ที่กล่าวว่าการที่สมาชิกมีอายุแตกต่างกันจะทำให้ได้รับรู้ประสบการณ์ที่หลากหลาย การสร้างสัมพันธภาพ พัฒนาทักษะทางด้านภาษา การสื่อสารกับบุคคลที่มีอายุที่ต่างกัน และองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับอายุของสมาชิกกลุ่มวัยรุ่น ทรัพย์มี (2533) เห็นว่าอายุมีความสำคัญในการจัดกลุ่มเด็กและวัยรุ่นมากกว่าผู้ใหญ่ ผู้ให้บริการปรึกษาควรเลือกผู้รับบริการที่มีความใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีความสามารถในการสื่อสารภาษาที่ใกล้เคียงกัน

จากแนวคิดเกี่ยวกับอายุของสมาชิกในกลุ่ม จะเห็นได้ว่ามีแนวความคิดที่สอดคล้องกันว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรจัดกลุ่มให้สมาชิกที่มีอายุใกล้เคียงกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ยกเว้นในกรณีที่จำเป็น คือกรณีที่ปัญหาที่ปรึกษามีความเกี่ยวข้องกับบุคคลที่หลากหลายวัย หรือต้องการความคิดเห็นประสบการณ์จากบุคคลหลายๆ วัย

2.1.7 องค์ประกอบเกี่ยวกับเพศในการจัดกลุ่ม

ในประเด็นองค์ประกอบเกี่ยวกับเพศในการจัดกลุ่มยังมิได้มีการเห็นที่แตกต่างกันในการนำผู้รับบริการเพศเดียวกันหรือต่างเพศกันมารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังนี้ Ohlsen (1983) เห็นว่าควรจัดกลุ่มให้ทั้งเพศหญิงและเพศชายจำนวนเท่าๆ กันในกลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และได้เรียนรู้การสังคมกับบุคคลต่างเพศ เช่นเดียวกับชูชัย สมิตินิกร (2530) ที่กล่าวว่า การจัดกลุ่มให้ละกันทั้งสองเพศจะมีสภาพคล้ายกับสังคมภายนอกมากกว่าจึงเหมาะสำหรับวัยรุ่นกับผู้ใหญ่ เด็กวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะไวต่อการประเมินตัวเขาต่อเพศตรงข้ามและทำให้มีความต้องการอย่างมากที่จะปรับปรุงตนเอง สอดคล้องกับดวงใจ กษานติกุลและคณะ (2530) ที่ให้ความเห็นว่าการจัดกลุ่มละกันทั้งสองเพศ จะเป็นประโยชน์ต่อวัยรุ่นเพราะทำให้สามารถเรียนรู้การมีมิตรสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ กลุ่มจะถูกชักนำให้สนใจบทบาทความเป็นหญิงหรือชายและความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ในขณะที่เด็กในกลุ่มที่ละกันจะช่วยลดความกังวลในอารมณ์รักร่วมเพศ (Homosexual Anxiety) หรือความสับสน วุ่นวาย แสดงออกเกินความที่มักพบบ่อยที่

เป็นวัยรุ่นเพศเดียวกัน แต่วัยรุ่นหญิงมักจะโตเร็วกว่าวัยรุ่นชายวัยเดียวกันจึงอาจจัดให้รวมกลุ่มกับวัยรุ่นชายที่มีอายุมากกว่า และวัชร ทรัพย์มี (2533) เห็นว่าการจัดกลุ่มควรพิจารณาปัญหาหรือเรื่องที่ให้คำปรึกษา เช่น ถ้าเป็นเรื่องการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ สมาชิกในกลุ่มอาจต้องการความคิดจากสมาชิกต่างเพศเกี่ยวกับการประพฤติดิถีปฏิบัติตนของเพื่อนหญิงและชาย

Gazda (1969) เห็นว่าควรแยกเพศของผู้รับบริการในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพราะปัญหาของสมาชิกเพศหญิงและเพศชายแตกต่างกัน และสมาชิกอาจเกิดความอึดอัดหรือระคายอายในการพูดถึงหรือระบายความรู้สึกบางประการต่อหน้าเพศตรงข้าม แต่ถ้าเป็นเพศเดียวกันจะเข้าใจกันได้ดีกว่า และ Hansen (1971) กล่าวว่าการศึกษาที่สมาชิกมีทั้งสองเพศจะทำให้การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ เป็นไปได้ช้ากว่ากลุ่มที่มีเพศเดียว โดยเฉพาะในโรงเรียนระดับประถมศึกษาควรจัดกลุ่มให้มีสมาชิกเพศเดียว เพราะทำให้การควบคุมกลุ่มเป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ชูชัย สมิตธิโก (2530) ที่กล่าวว่าการศึกษาจัดกลุ่มให้สมาชิกมีเพศเดียวกันเหมาะสำหรับผู้รับคำปรึกษาที่เป็นเด็กวัยรุ่น เพราะเด็กวัยรุ่นประมาณ 6-12 ขวบเป็นวัยที่กำลังอยู่ในระยะของการเรียนรู้เอกลักษณ์ของความ เป็นชายและความเป็นหญิง

จากประเด็นเรื่ององค์ประกอบการจัดกลุ่มในเรื่องเพศ จะเห็นได้ว่ายังไม่สามารถบอกได้อย่างชัดเจนว่าในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรจัดให้สมาชิกมีเพศเดียวกันหรือละเพศดี ผู้ให้คำปรึกษาจึงควรพิจารณาในประเด็นปัญหาหรือเรื่องที่จะให้คำปรึกษาและในเรื่องวัยของผู้รับคำปรึกษาว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น ในวัยเด็กเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ในเรื่องของเอกลักษณ์ควรจัดกลุ่มที่มีเพศเดียวกันแต่ในวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ควรละเพศเพราะจะมีลักษณะคล้ายกับสภาพสังคมจริงๆ เป็นต้น

2.1.8 องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพในการจัดกลุ่ม

วัชร ทรัพย์มี (2533) ให้ความเห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรจัดกลุ่มแบบที่สมาชิกมีบุคลิกภาพแตกต่างกันจะเหมาะสมกว่า เพราะสมาชิกในกลุ่มจะได้เรียนรู้และมีประสบการณ์กับการสัมพันธ์กับคนต่างบุคลิก ซึ่งจำลองสถานการณ์ที่เป็นจริงในสังคม เช่นเดียวกับ Hansen (1971) ที่กล่าวว่าการศึกษาที่สมาชิกมีบุคลิกภาพแตกต่างกันจะทำให้ได้รับรู้ประสบการณ์ที่หลากหลายจากบุคคลแต่ละแบบซึ่งจะทำให้สมาชิกมีแนวคิดที่กว้างขึ้น

จะเห็นว่าแนวความคิดในเรื่ององค์ประกอบเกี่ยวกับบุคลิกภาพของสมาชิกกลุ่มนั้นมีความสอดคล้องกันคือ ควรเลือกสมาชิกที่มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันเป็นสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้ประสบการณ์ในการคิด พิจารณาปัญหาและได้พัฒนาการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สอนรับผู้อื่นซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกได้พัฒนาตนเองต่อไป

2.1.9 องค์ประกอบด้านขนาดของกลุ่มในการจัดกลุ่ม

Shertzer and Stone (1968) ให้ความเห็นว่าขนาดของกลุ่มในการให้คำปรึกษาในโรงเรียนจะมีสมาชิก 6-8 คนและสามารถเพิ่มเป็น 10-12 คนได้ แต่เมื่อเพิ่มขนาดของกลุ่มความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่มจะลดลง และผู้ให้คำปรึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าขนาดของกลุ่มที่จะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพควรมีสมาชิก 5-8 คน สอดคล้องกับ Ohlsen (1983) ที่กล่าวว่าขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมควรมีสมาชิก 6-8 คน เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้รับการเอาใจใส่อย่างทั่วถึง และ วัชร ทรัพย์มี (2533) ให้ความเห็นว่าในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยปกติแล้วควรมีสมาชิก 6-8 คน แต่ถ้าเป็นเด็กเล็กควรมีสมาชิกน้อยกว่านี้ การมีสมาชิกในกลุ่มมากเกินไปจะทำให้ผู้รับบริการแต่ละคนไม่มีโอกาสสำรวจปัญหาของตนเองได้อย่างเพียงพอ และทำให้ผู้ให้บริการปรึกษาไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมและให้ความช่วยเหลือสมาชิกแต่ละคนอย่างทั่วถึง

ชูชัย สมิตธิไกร (2530) ให้ความเห็นว่าโดยทั่วไปแล้วการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรมีสมาชิก 10 คนหรือน้อยกว่านั้นเพราะหากกลุ่มมีขนาดใหญ่กว่านี้สมาชิกบางคนอาจไม่ได้รับความสนใจหรืออาจไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มอย่างเต็มที่ และกลุ่มอาจจะมีสภาพกลายเป็นห้องเรียนมากกว่าเป็นกลุ่มให้คำปรึกษา สำหรับกลุ่มที่เป็นวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ควรมีสมาชิก 6-10 คน เพราะเป็นขนาดซึ่งผู้นำกลุ่มนำกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับกลุ่มที่สมาชิกเป็นเด็กควรมีสมาชิก 4-6 คน

จากที่กล่าวมาซึ่งไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มควรมีสมาชิกเท่าใด ผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรพิจารณาตามความเหมาะสม กล่าวคือควรพิจารณาเกี่ยวกับลักษณะของสมาชิกว่ามีคุณลักษณะอย่างไร เช่น ถ้าเป็นเด็กเล็กก็ไม่ควรมีจำนวนมาก เพราะจะทำให้การดำเนินการให้คำปรึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และจำนวนสมาชิกควรอยู่ระหว่าง 4-10 คน

2.1.10 ช่วงเวลาและความถี่ในการดำเนินการ

Hansen (1971) ให้ความเห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรใช้เวลาครั้งละ 30-90 นาที แต่ควรคำนึงถึงฐานะของผู้รับบริการและภาระเบียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และควรกำหนดการสิ้นสุดการให้คำปรึกษาไว้ล่วงหน้า แต่ทั้งนี้ผู้รับบริการควรมีโอกาสได้รับการปรึกษาอย่างเพียงพอ และผู้ให้คำปรึกษาควรประเมินผลสมาชิกทราบบุคคลก่อนการสิ้นสุดการให้คำปรึกษา

Patterson (1971) ให้ความเห็นไว้ว่าในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง แต่ถ้าช่วงเวลาของการให้คำปรึกษาทั้งหมดมีน้อยอาจจัดให้มีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง โดยใช้เวลาของการให้คำปรึกษาสำหรับสมาชิกที่เป็นวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ 1 ชั่วโมง 30 นาที ถ้าเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาควรใช้เวลาไม่เกินหนึ่งชั่วโมง และไม่ควรกำหนดครั้งที่สิ้นสุดการให้คำปรึกษาอย่างตายตัว

ดวงใจ กสานครกุลและคณะ (2530) ให้ความเห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนิยมเข้ากลุ่มนานประมาณหนึ่งชั่วโมงถึงหนึ่งชั่วโมงครึ่ง และเข้ากลุ่มสัปดาห์ละครั้งหรือสองสามครั้ง แล้วแต่โอกาสและความจำเป็น

ชูชัย สมิกธิโกร (2530) ให้ความเห็นว่าการกำหนดระยะเวลาและความถี่ของการเข้ากลุ่มนั้น หากเป็นการจัดกลุ่มในสถานศึกษาต้องพิจารณาการจัดเวลาเรียนของสถานศึกษาด้วย และโดยทั่วไปแล้วระยะเวลาในการเข้ากลุ่มแต่ละครั้งควรใช้เวลาหนึ่งชั่วโมงครึ่งถึงสองชั่วโมง สำหรับเด็กระยะเวลาที่ใช้ควรสั้นลงกว่านั้น กล่าวคือแต่ละครั้งควรใช้เวลาประมาณ 20 นาทีถึงหนึ่งชั่วโมง สำหรับความถี่ของการเข้ากลุ่ม อย่างน้อยที่สุดควรพบกันสัปดาห์ละครั้ง จำนวนครั้งขึ้นอยู่กับเป้าหมายของกลุ่มและธรรมชาติของสมาชิกกลุ่ม แต่ไม่ควรน้อยกว่า 8 ครั้ง

วิลาวัลย์ จตุรธารง (2532) สรุปไว้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสามารถจัดได้ตั้งแต่สัปดาห์ละ 1 - 3 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 1 - 2 ชั่วโมง และในการดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทั้งหมดไม่ควรต่ำกว่า 8 ครั้ง

วัชรินทร์ ทรัพย์มี (2533) ให้ความเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่าขึ้นอยู่กับอายุของผู้รับบริการและความจำกัดของสถานที่ เด็กเล็กมีความสนใจสั้นจึงควรใช้เวลาไม่เกิน 30 นาทีในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง แต่ถ้าเป็นวัยรุ่นอาจใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง และกลุ่มสำหรับผู้ใหญ่อาจจะใช้เวลามากกว่านั้น เวลาจัดกลุ่มสำหรับเด็กเล็กควรสั้นแต่ควรจัดให้มีความถี่มากขึ้น เช่น สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ส่วนเวลาในการดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทั้งหมดไม่ควรนานเกินหนึ่งปี ถ้าเป็นการจัดในโรงเรียนควรเป็นในช่วงหนึ่งภาคการศึกษา

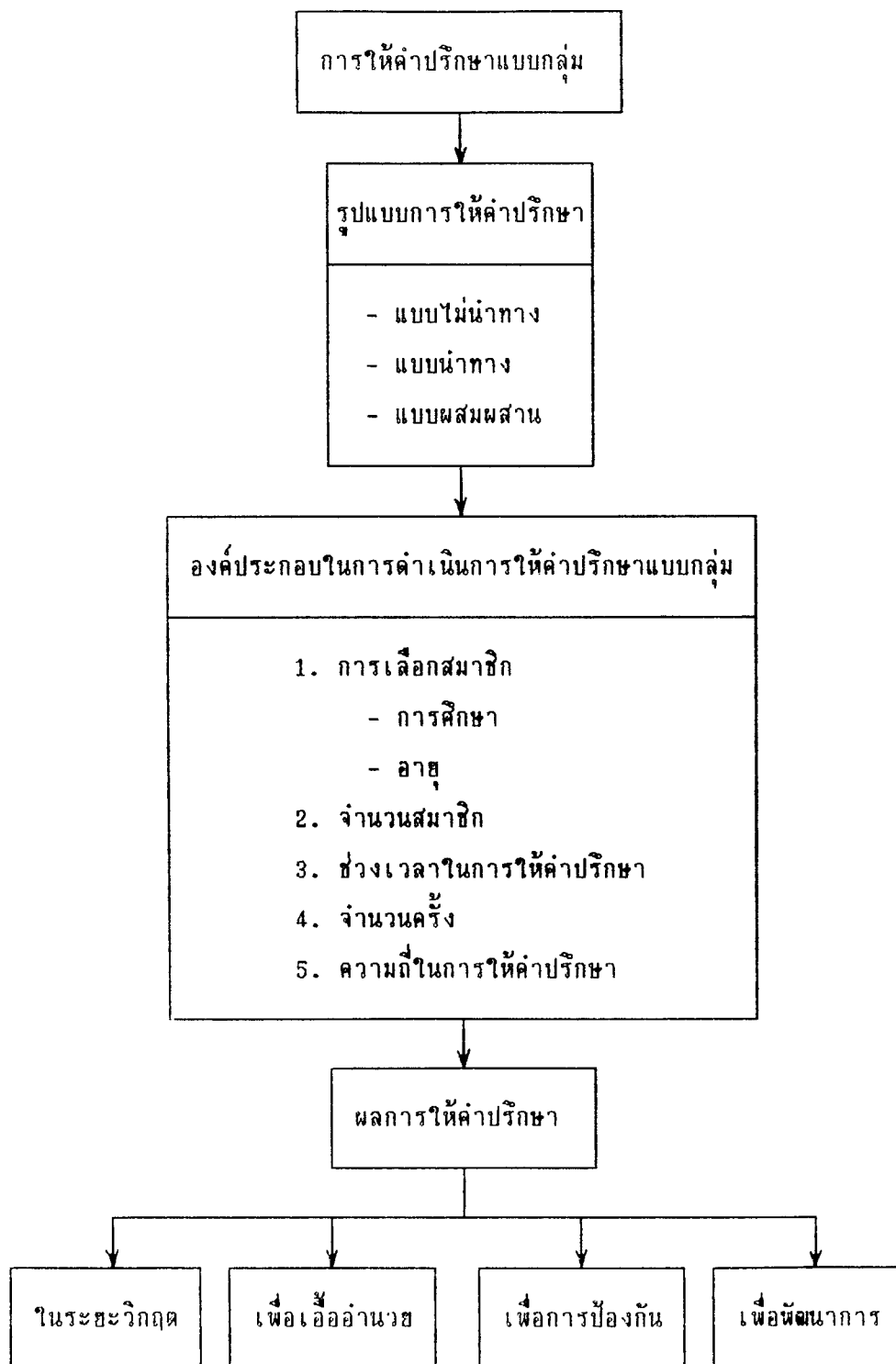
ในประเด็นองค์ประกอบเกี่ยวกับช่วงเวลาและความถี่ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะเห็นได้ว่าผู้ให้คำปรึกษาสามารถจัดการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งสามารถใช้เวลาดังแต่ 30 นาทีถึง 2 ชั่วโมง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของกลุ่มที่รับบริการและระยะเวลาในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น และจำนวนครั้งที่ให้คำปรึกษาไม่ควรน้อยกว่า 8 ครั้ง สำหรับการสิ้นสุดการให้คำปรึกษายังไม่สามารถสรุปได้ว่าควรกำหนดไว้ล่วงหน้าหรือไม่ แต่ควรพิจารณาเกี่ยวกับสมาชิกว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มหรือไม่

2.1.11 การเลือกสมาชิกที่มีปัญหาหรือความต้องการตรงกัน

Ohlsen (1983) ให้ความเห็นว่าการเลือกสมาชิกในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น ควรเลือกสมาชิกที่มีปัญหาหรือความต้องการใกล้เคียงกัน เพราะสมาชิกที่มีความรู้สึกใกล้เคียงกันจะเกิดความเข้าใจและมีความโน้มเอียงที่จะแก้ปัญหาด้วยกันได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับ วัชร ทรัพย์มี (2533) ให้ความคิดเห็นว่าการเลือกสมาชิกเพื่อทำการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรเลือกสมาชิกที่มีปัญหาหรือความต้องการตรงกัน โดยอาจใช้แบบสำรวจปัญหาหรือความต้องการของผู้รับบริการหรือรวบรวมจากผู้รับบริการที่มีปัญหาเหมือนกัน

สรุปได้ว่าการเลือกสมาชิกเพื่อให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรเลือกที่มีความต้องการตรงกัน เพราะจะทำให้สมาชิกมีความเข้าใจปัญหา เข้าใจความรู้สึกของกันและกัน และมีความพยายามที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวเหล่านั้นให้ได้

จากรายละเอียดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุป
ได้ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 สรุปการดำเนินการในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

2.2 การสังเคราะห์งานวิจัย

2.2.1 ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

อุทุมพร จามรมาน (2531) กล่าวว่า การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึงการนำส่วนย่อยมาประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดสิ่งใหม่ขึ้น เช่น การบรรยายความรู้สึกโดยการนำคำต่างๆ มาประกอบเข้าด้วยกัน หรือการทำงานบางอย่างจนเกิดผลโดยมาจากการประชุมระดมสมองหรือการสร้างทฤษฎีใหม่โดยเชื่อมโยงทฤษฎีเก่าเข้าด้วยกัน เป็นต้น การสังเคราะห์งานวิจัย (Synthesis Research) จำแนกได้ 2 ประเภท คือ การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) และการสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) เช่นเดียวกับนงลักษณ์ วิวัชชัย (2530) อ้างถึงในกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535) ที่กล่าวถึงความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยว่าเป็นระเบียบวิธีการศึกษาหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้นหลายๆ เรื่องมาศึกษา วิเคราะห์และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบให้ได้คำตอบต่อปัญหาเป็นข้อยุติ สอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช (2531) ซึ่งกล่าวว่าการสังเคราะห์งานวิจัยคือการนำหน่วยย่อยๆ หรือส่วนต่างๆ มาประกอบให้เป็นเรื่องเดียวกัน และธีรชัย เนตรนอมศักดิ์ (2538) กล่าวว่า การสังเคราะห์งานวิจัยหมายถึง การนำผลการวิจัยหลายๆ เล่ม มารวบรวมเข้าด้วยกันแล้วสรุปเพื่อให้ได้คำตอบใหม่ที่ยังไม่เคยมีใครค้นพบมาก่อน

จากความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย (Synthesis Research) หมายถึงระเบียบวิธีวิจัยที่ศึกษาหาข้อเท็จจริง เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยการรวบรวมผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปเข้าด้วยกันจนได้ข้อสรุปหรือเกิดความรู้ใหม่ ซึ่งสามารถดำเนินการสังเคราะห์ได้สองลักษณะคือการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) และการสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis)

2.2.2 ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

อุทุมพร จามรมาน (2531) กล่าวถึงการสังเคราะห์งานวิจัยว่าสามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ

2.2.2.1 การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) ได้แก่ การอ่านรายงานการวิจัยแล้วนำมาสรุปเข้าด้วยกัน ซึ่งการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะถือว่าเป็นรูปแบบการสังเคราะห์งานวิจัยในระยะเริ่มแรก และลักษณะการนำผลการวิจัยมารวมกันมีหลายลักษณะ คือ

(1) การนำบทคัดย่อหรือข้อสรุปงานวิจัยแต่ละเรื่องมาจัดเรียงต่อเนื่องกัน โดยประเด็นที่นำมาสรุปเข้าด้วยกันมักจะครอบคลุมถึงตัวแปรที่ทำการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย สมมุติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลที่ค้นพบในการวิจัย

(2) การสังเคราะห์งานวิจัย เน้นการอ่านรายงานการวิจัยจนเกิดความเข้าใจในผลการวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ความรู้หรือข้อสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์ว่า ใครทำอะไร ที่ไหน ได้ผลว่าอย่างไร

2.2.2.2 การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) เป็นวิธีการที่มีระบบ ใช้ความรู้ หลักการ และระเบียบวิธีวิจัยทางสถิติมาวิเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อหาข้อสรุป งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ต้องเป็นงานวิจัยที่มีข้อมูลทางสถิติที่เพียงพอต่อการสังเคราะห์จึงจะสามารถดำเนินการได้ ซึ่งอุทุมพร จามรมาน (2524 อ้างถึงในสุนันต์ สุกมลสันต์, 2535) ได้เสนอวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยที่จัดเรียงจากวิธีที่มีประสิทธิภาพน้อยไปถึงมาก ดังนี้

(1) วิธีบรรยาย (Narrative Method)

เป็นวิธีที่เก่าแก่ที่สุด บางทีเรียกว่าวิธีเชิงวรรณกรรม (Literary) หรือวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative) หรือวิธีที่ไม่ใช่เชิงปริมาณ (Nonquantitative) วิธีนี้มักนิยมนำผลงานวิจัยต่างๆ มาข้อสรุปสาระสำคัญติดต่อกัน หรือนำผลการวิจัยมาสังเคราะห์เข้าด้วยกันตามหัวเรื่อง (Topic) ของการวิจัย การวิเคราะห์แบบนี้มีจุดอ่อนมากเพราะขึ้นอยู่กับผู้สังเคราะห์เป็นใคร และมีความเชี่ยวชาญในงานวิจัยเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด มักไม่มีการคำนึงถึงเรื่องกลุ่มตัวอย่าง ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มและมักไม่มีเกณฑ์หรือวิธีการที่แน่นอนในการสังเคราะห์ผลการวิจัย

(2) วิธีนับคะแนนเสียง (Voting Method)

เป็นวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยโดยวิธีนี้เจตนาจำนวนผลการวิจัยที่มีนัยสำคัญและไม่มีนัยสำคัญแล้วนำมาเปรียบเทียบกันสำหรับงานวิจัยเชิงทดลอง หากว่างานวิจัยกลุ่มใดมีจำนวนมากกว่าก็จะ

สรุปผลการวิจัยตามนั้น การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยแบบนี้ มีจุดอ่อนที่ไม่คำนึงถึงขนาดของอิทธิพล ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มและการวัด หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยแต่ละเรื่อง แต่เป็นวิธีสังเคราะห์ที่สะดวกมาก

(3) วิธีรวมค่านัยสำคัญ (Cumulation of P-Values Method)

เป็นวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยที่อาศัยการรวมค่านัยสำคัญของงานวิจัยแต่ละเรื่อง เพื่อให้ได้ค่านัยสำคัญรวม เช่น วิธีรวมค่านัยสำคัญทางสถิติเข้าด้วยกัน วิธีรวมค่า p (P-Value) แล้วหารด้วยค่า K / วิธีรวมค่า $\log$ ของค่า p วิธีรวมค่า t (t-test) วิธีรวมค่า Z (Z-test)

(4) วิธีแจงนับ (Counting Method)

เป็นวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยโดยการแปลงผลงานวิจัยที่มีค่า $p > .05$ เป็นเครื่องหมาย - และผลงานวิจัยที่มีค่า $p < .05$ เป็นค่า + แล้วจึงทดสอบจำนวนงานวิจัยเหล่านั้นด้วย Sign Test ซึ่งเป็น Non Parametric ชนิดหนึ่ง

(5) การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-Analysis)

เป็นการสังเคราะห์เชิงปริมาณที่นำผลการวิจัยที่มีผู้ศึกษาปัญหาการวิจัยเดียวกันมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้งานวิจัยแต่ละเรื่องเป็นหน่วยตัวอย่าง ซึ่งการวิเคราะห์ห่อภิมาณเป็นการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีประสิทธิภาพที่สุดในปัจจุบัน และผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์งานวิจัยวิธีนี้เป็นหลัก ดังจะขอกล่าวรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

จากประเภทและวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการสังเคราะห์งานวิจัยนั้นมีหลายวิธีและในแต่ละวิธีก็จะมีประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือแตกต่างกัน ซึ่งในการสังเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-Analysis) ซึ่งมีประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือมากที่สุด และในกรณีที่มีข้อมูลเพียงพอสามารถดำเนินการตามข้อกำหนดของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ หรืองานวิจัยที่ไม่สามารถใช้วิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณได้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีนับคะแนนเสียง (Voting Method) และสำหรับงานวิจัยที่ไม่สามารถทำการสังเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณและวิธีนับคะแนนเสียงได้ ผู้วิจัยได้ใช้การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) เป็นลำดับสุดท้าย

2.2.3 การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-Analysis)

4.2.3.1 ความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

อุทุมพร จามรมาน (2531) ให้ความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ ว่าเป็นการวิเคราะห์เพื่อผสมผสานผลการวิเคราะห์ของงานวิจัยเข้าด้วยกันด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ข้อเท็จจริงใหม่และการแก้ปัญหาแบบใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับสัณห์ สุกมลสันต์ (2535) ที่ให้ความหมายของวิธีวิเคราะห์ห่อภิมาณว่าเป็นการนำผลการวิจัยที่เคยมีผู้ศึกษาแล้วจำนวนมากมาทำการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาข้อสรุปที่น่าเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น และศิริภา พูลสุวรรณ (2530 อ้างถึงในกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535) ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์ห่อภิมาณเป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้สถิติมาสังเคราะห์งานวิจัยหลายๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาการวิจัยเดียวกัน โดยใช้งานวิจัยแต่ละเรื่องเป็นหน่วยตัวอย่างของการวิเคราะห์ งานวิจัยแต่ละเรื่องจะถูกแปลงให้เป็นหน่วยมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้สามารถสรุปผลรวมเข้าด้วยกันได้หรืออาจจะกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าการวิเคราะห์ห่อภิมาณเป็นการวิจัยงานวิจัย (Research of Research) โดยใช้วิธีการทางสถิติมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปอย่างมีระบบจากงานวิจัยหลายๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาการวิจัยเดียวกัน และธีรชัย เนตรนอมศักดิ์ (2538) สรุปความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณว่าเป็นการวิจัยผลของการวิจัยต่างๆ จำนวนมากที่ได้ทำมาแล้วด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อหาคำตอบรวมสรุปที่น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

จากความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-Analysis) ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการวิเคราะห์ห่อภิมาณหมายถึง การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณที่นำผลการวิจัยที่มีผู้ศึกษาปัญหาการวิจัยเดียวกันไว้แล้วจำนวนมาก แล้วนำวิธีการทางสถิติมาวิเคราะห์หรือสังเคราะห์โดยใช้งานวิจัยแต่ละเรื่องเป็นหน่วยตัวอย่าง เพื่อหาข้อสรุปอย่างเป็นระบบและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

4.2.3.2 ลักษณะของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

Glass and Others (1981 อ้างถึงในสัณห์ สุกมลสันต์, 2535) กล่าวถึงลักษณะของการวิเคราะห์ห่อภิมาณว่ามีลักษณะบางอย่างดังต่อไปนี้

(1) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพราะเป็นการวิจัยที่อาศัยตัวเลขและวิธีการสถิติที่ใช้กันทั่วไปสำหรับการรวบรวมข้อมูลและการสังเกตผลการวิจัยออกมาจากงานวิจัยจำนวนมาก

(2) เป็นงานวิจัยที่ไม่ตัดสินคุณค่าของผลการวิจัยที่นำมาทำการวิจัยในเชิงคุณภาพ ก่อน กล่าวคือผลการวิจัยที่นำมาทำการวิจัยนั้นไม่ต้องมีการเลือกโดยเกณฑ์ที่สร้างขึ้นก่อนว่าเป็นงานวิจัยที่คุณภาพดีตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพราะมีความเชื่อว่างานวิจัยต่างๆ ที่ไม่มีความสมบูรณ์หรือถูกต้อง มีคุณค่าบางอย่างที่สามารถนำมาทำการวิเคราะห์ได้ แต่ความบกพร่องต่างๆ เหล่านี้จะนำมาพิจารณาในภายหลังไม่ใช่พิจารณาไปแล้วคัดเลือกงานวิจัยออกไปก่อน Glass เชื่อว่างานวิจัยที่ออกแบบวิจัยดีและงานวิจัยที่ออกแบบไม่ดีให้ผลการวิจัยที่แตกต่างกันไม่มาก ดังนั้นหากคัดเลือกงานวิจัยที่มีการออกแบบไม่ดีออกจะทำให้เราขาดข้อมูลที่สำคัญจำนวนมาก

(3) มุ่งแสวงหาข้อสรุปทั่วไปจากงานวิจัยจำนวนมากซึ่งไม่จำเป็นต้องมีลักษณะเหมือนกันทุกๆ ด้าน เพราะเราจะไม่สามารถหางานวิจัยในลักษณะดังกล่าวได้เพราะงานวิจัยที่เหมือนกันทุกๆ ด้านย่อมให้ผลการวิจัยอย่างเดียวกัน แต่การวิเคราะห์ห่อภิมาณทำการวิจัยงานวิจัยที่เหมือนกันในบางด้านเท่านั้นและดำเนินการวิจัยคล้ายคลึงกับการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มากกว่างานวิจัยแบบอื่น

อุทุมพร จามรมาน (2527) กล่าวถึงลักษณะของการวิเคราะห์ห่อภิมาณว่าการวิเคราะห์ห่อภิมาณเน้นที่ขนาดของผล (Effect Size) มากกว่าที่จะเน้นความมีนัยสำคัญ สถิติที่ใช้หาขนาดของผลคือ r (ค่าเฉลี่ยของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันสำหรับงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์) และค่า d (ขนาดของผลในงานวิจัยเชิงทดลอง) และยอมรับว่าความคลาดเคลื่อนของค่าขนาดของผลมีจริง จึงต้องคำนวณค่าความแปรปรวนของค่าขนาดของผล

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปลักษณะของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-Analysis) ได้ว่าเป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่มีลักษณะคล้ายงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งแสวงหาข้อสรุปทั่วไปจากงานวิจัยที่มีลักษณะเหมือนกันในบางด้านจำนวนมากโดยงานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์ไม่ต้องผ่านการคัดเลือกมาก่อนว่ามีคุณภาพดีมากนักเพียงใด ในการวิเคราะห์จะเน้นขนาดของผลมากกว่าความมีนัยสำคัญ และมีการคำนวณหาค่าขนาดของผลและความแปรปรวนของขนาดของผลด้วย

2.2.4 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

การวิเคราะห์ห่อภิมาณตามแนวคิดของ Glass (อุทุมพร จามรมาน, 2531) สามารถทำการสังเคราะห์ได้กับงานวิจัย 2 ประเภทคือ งานวิจัยเชิงทดลองและงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ สำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจงานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา

แบบกลุ่มแล้วไม่พบบางวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เลย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยเฉพาะในส่วนที่เป็นการวิเคราะห์ห่อภิมาณในงานวิจัยเชิงทดลองเท่านั้น ซึ่งการวิเคราะห์ห่อภิมาณในงานวิจัยเชิงทดลองมีขั้นตอนดังนี้ (กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประณมศึกษาแห่งชาติ, 2535)

2.2.4.1 การค้นหารวบรวมงานวิจัย

การวิเคราะห์ห่อภิมาณเริ่มจากการกำหนดปัญหาในการวิจัย ซึ่งเป็นปัญหาการวิจัยที่มีการวิจัยมามากพอสมควร การรวบรวมงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาเดียวกันให้อัตถ์แปรตามของแต่ละเรื่องเป็นหลัก เมื่อกำหนดปัญหาได้แล้วให้นิยามปัญหาให้ชัดเจน ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาให้ครอบคลุมเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแบบแผนและสมมติฐานการวิจัย และสฤษณ์ สุกมลสันต์ (2535) ให้ความเห็นว่าการรวบรวมงานวิจัยตามแนวความคิดของ Glass จะไม่ตัดสินคุณค่าของผลการวิจัยที่นำมาทำการวิจัยในเชิงคุณภาพก่อนเพราะมีความเชื่อว่างานวิจัยต่างๆ ที่ไม่มีความสมบูรณ์มีคุณค่าบางอย่างที่สามารถนำมาทำการวิเคราะห์หากคัดเลือกงานวิจัยที่มีการออกแบบไม่ดีออกอาจจะทำให้เราขาดข้อมูลที่สำคัญจำนวนมาก

2.2.4.2 การระบุ จำแนก ตรวจสอบและลงรหัสงานวิจัย

เป็นการปรับข้อมูลจากงานวิจัยให้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณโดยต้องพิจารณาถึงส่วนที่เป็นเนื้อหา วิธีกาวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ปีที่ทำการวิจัย ประเภทของการวิจัย โดยแปลงให้เป็นรหัสตามที่กำหนดการปรับข้อมูลจากงานวิจัยให้เป็นข้อมูลปริมาณเพื่อนำมาสังเคราะห์นั้นก่อนจะนำมาสังเคราะห์ต้องตรวจสอบคุณลักษณะของข้อมูลก่อน โดยพิจารณาทั้งความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ของข้อมูล ซึ่งความตรงนี้พิจารณาจากความชัดเจนในการนิยามของสิ่งที่จะจำแนกลงรหัส สำหรับความเที่ยงนั้นจะได้ในกรณีที่มีผู้ลงรหัสหลายคน ต้องมีเกณฑ์เดียวกันในการลงรหัส

2.2.4.3 การวัดตัวแปรจากผลงานวิจัยที่รวบรวมมา

จุดมุ่งหมายของการสรุปรวมผลการวิจัยนั้นเพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลมีค่าเท่าไร โดยประมาณค่าพารามิเตอร์จากค่าสถิติที่ได้จากงานวิจัยแต่ละเรื่อง เนื่องจากค่าสถิติแตกต่างกันเพราะผลการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีแบบแผนการวิจัยที่ต่างกัน วิเคราะห์ค่าสถิติ

ด้วยวิธีการที่ต่างกัน ค่าสถิติที่ได้จึงแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ ดังนั้นผู้
 สืบเคราะห์จึงต้องสร้าง (คำนวณ) ดัชนีมาตรฐานจากงานวิจัยต่างๆ สำหรับการวิเคราะห์ห่อถัก
 ดัชนีมาตรฐานของการวิจัยเชิงทดลองคือ ค่าขนาดผล (Effect Size : d)

การประมาณค่าขนาดของผล (d) จากงานวิจัยเชิงทดลองนั้น วิธีปรับผลการวิจัย
 ให้เป็นหน่วยมาตรฐานเดียวกันวิธีที่เหมาะสมที่สุดคือ การหาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
 ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมและปรับให้เป็นคะแนนมาตรฐานโดยการหารด้วยค่าความเบี่ยงเบน
 มาตรฐานของกลุ่มควบคุม ดังสูตร (กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติ, 2535)

$$d = (\bar{X}_E - \bar{X}_C) / S_C$$

โดยที่ d = ดัชนีมาตรฐาน (Standard Index) ที่แสดงขนาดอิทธิพล
 ของตัวแปรจัดกระทำ

$\bar{X}_E$ = คะแนนเฉลี่ยตัวแปรตามของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_C$ = คะแนนเฉลี่ยตัวแปรตามของกลุ่มควบคุม

S_C = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุม

ค่า d มีคุณสมบัติคล้ายกับค่า Z ซึ่งมีค่าได้ทั้งบวกและลบ เป็นค่าดัชนีมาตรฐาน
 ที่ไม่มีหน่วย ดังนั้นค่า d ที่ได้จึงสามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่างๆ เพื่อหาคำตอบ
 สรุปของงานวิจัยที่ต้องการ แต่บางครั้งรายงานการวิจัยเชิงทดลองที่นำมาสังเคราะห์อาจใช้
 แบบแผน (Design) การทดลองที่แตกต่างกันออกไปและใช้วิธีการทางสถิติทดสอบแตกต่างกัน
 ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยไม่เพียงพอที่จะคำนวณหาค่า d ด้วยวิธีการหรือสูตรดังกล่าว
 ในกรณีเช่นนี้ Glass จึงได้เสนอวิธีการคำนวณค่า d ดังตารางที่ 1 (อ้างถึงในกองวิชาการ
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535)

ตารางที่ 1 สูตรคำนวณหาค่า d ตามรูปแบบของงานวิจัยประเภทต่างๆ ตามแนวคิดของ Glass (อ้างอิงในกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535)

กรณี	สูตรที่ใช้คำนวณ
1. กลุ่มทดลองเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม (กลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่มกลุ่มควบคุมหนึ่งกลุ่ม)	$d = (\bar{X}_E - \bar{X}_C) / S_C$ โดยที่ S_C คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรตามของกลุ่มควบคุม
2. กลุ่มทดลองมี 2 กลุ่ม แต่กลุ่มควบคุมมี 1 กลุ่ม	$d_1 = (\bar{X}_{E1} - \bar{X}_C) / S_C$ $d_2 = (\bar{X}_{E2} - \bar{X}_C) / S_C$
3. กลุ่มทดลองเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม โดยมี การสอบวัดก่อนหลังการทดลองและเสนอเฉพาะ ค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นจากการวัด (Gain Score)	$d = (\bar{G}_E - \bar{G}_C) / S_y$ โดยที่ $\bar{G}_E$ คือ ค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มทดลอง $\bar{G}_C$ คือ ค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มควบคุม $S_y = S_o \sqrt{1 - r^2} \quad \text{โดยที่}$ S_o = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มควบคุม
4. กลุ่มทดลองเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม โดยมี การสอบวัดก่อน-หลังการทดลอง และเสนอ เฉพาะคะแนนเศษที่เหลือ (Residual Score)	$d = (\bar{R} - \bar{R}_C) / S_y$ โดยที่ $\bar{R}$ = คะแนนเศษที่เหลือของกลุ่มทดลอง $\bar{R}_C$ = คะแนนเศษที่เหลือของกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 1 สูตรคำนวณหาค่า d ตามรูปแบบของงานวิจัยประเภทต่างๆ ตามแนวคิดของ Glass (อ้างอิงในกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535) (ต่อ)

กรณี	สูตรที่ใช้คำนวณ
5. กลุ่มทดลองเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม โดยมี การสอบวัดก่อน-หลัง และเสนอตัวแปรเกณฑ์ เป็นคะแนนปรับแก้ตัวแปรร่วม (Adjusted Score)	$d = (\bar{X}_E - \bar{X}_C) / S_y$ โดยที่ $S_y = \sqrt{\frac{MS_w (df_w - 1)}{(1 - r^2)(df_w - 2)}}$
6. รายงานค่าสถิติทดสอบต่างๆ	
6.1 รายงานค่า t-test แบบอิสระ (t-Independent) ซึ่งตกลงยอมรับว่า ความแปรปรวนแต่ละกลุ่มเท่ากันและจำนวน ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเท่ากัน	$d = 2t / \sqrt{N}$
6.2 รายงานค่า t-test แบบอิสระ แต่จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ไม่เท่ากัน	$d = t / \sqrt{(1/n_E) + (1/n_C)}$ โดยที่ n_E และ n_C คือจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามลำดับ
6.3 รายงานค่า t-test แบบไม่อิสระ (t-test dependent)	$d = \frac{2t}{\sqrt{N}} \sqrt{1 - r_{12}}$ โดยที่ r_{12} คือค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง ตัวแปรและการจับคู่ของตัวแปรนั้น

ตารางที่ 1 สูตรคำนวณหาค่า d ตามรูปแบบของงานวิจัยประเภทต่างๆ ตามแนวคิดของ Glass (อ้างอิงในกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535) (ต่อ)

กรณี	สูตรที่ใช้คำนวณ
6.4 รายงานค่า F (Fisher's F) และจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสองไว้โดยทดสอบสมมติฐานว่าค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มเท่ากัน ($H_0 : \mu_1 = \mu_2$)	$d = \sqrt{F \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}$
6.5 รายงานค่า F, ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่า MS_B ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มไว้จากการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยทั้งสามกลุ่มเท่ากัน ($H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$)	$d_1 = (\bar{X}_E - \bar{X}_C) / \sqrt{MS_B / F}$ $d_2 = (\bar{X}_E - \bar{X}_C) / \sqrt{MS_B / F}$
7. แบบแผนการวิจัยที่มีตัวแปรอิสระหลายตัว	$d = (\bar{X}_E - \bar{X}_C) / S_c$ โดยที่ $S_c = \sqrt{\frac{SS_B + SS_{AB} + SS_w}{df_B + df_{AB} + df_w}}$
8. แบบแผนการวิจัยที่ไม่มีกลุ่มควบคุม	$d = (\bar{X}_1 - \bar{X}_2) / S_2$ โดยที่ $\bar{X}_1$ คือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง $\bar{X}_2$ คือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบ S_2 คือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มเปรียบเทียบ

2.2.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์ห่อถักมีหลักการในการวิเคราะห์เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ทางสถิติในงานวิจัยทั่วไป คือใช้ได้ทั้งการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) และสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) เพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยใช้งานวิจัยแต่ละเรื่องเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ และเมื่อสามารถคำนวณหาขนาดของผล (Effect Size) ของผลการวิจัยแต่ละเรื่องแล้ว สามารถทำการทดสอบความมีนัยสำคัญของขนาดของอิทธิพลได้โดยสูตรซึ่ง Hunter and Others (1982 อ้างถึงในสัพพัตน์ สุกมลสันต์, 2535) ได้พัฒนาให้มีความถูกต้องยิ่งขึ้นคือ

(1) คำนวณหาค่าเฉลี่ยของขนาดของผล โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{d} = \frac{\sum_{i=1}^k n_i d_i}{\sum_{i=1}^k n_i}$$

(2) คำนวณหาค่าความแปรปรวนของขนาดของผล โดยใช้สูตรดังนี้

$$\hat{\sigma}_d^2 = S_d^2 = \frac{\sum_{i=1}^k [n_i (d_i - \bar{d})^2]}{\sum_{i=1}^k n_i}$$

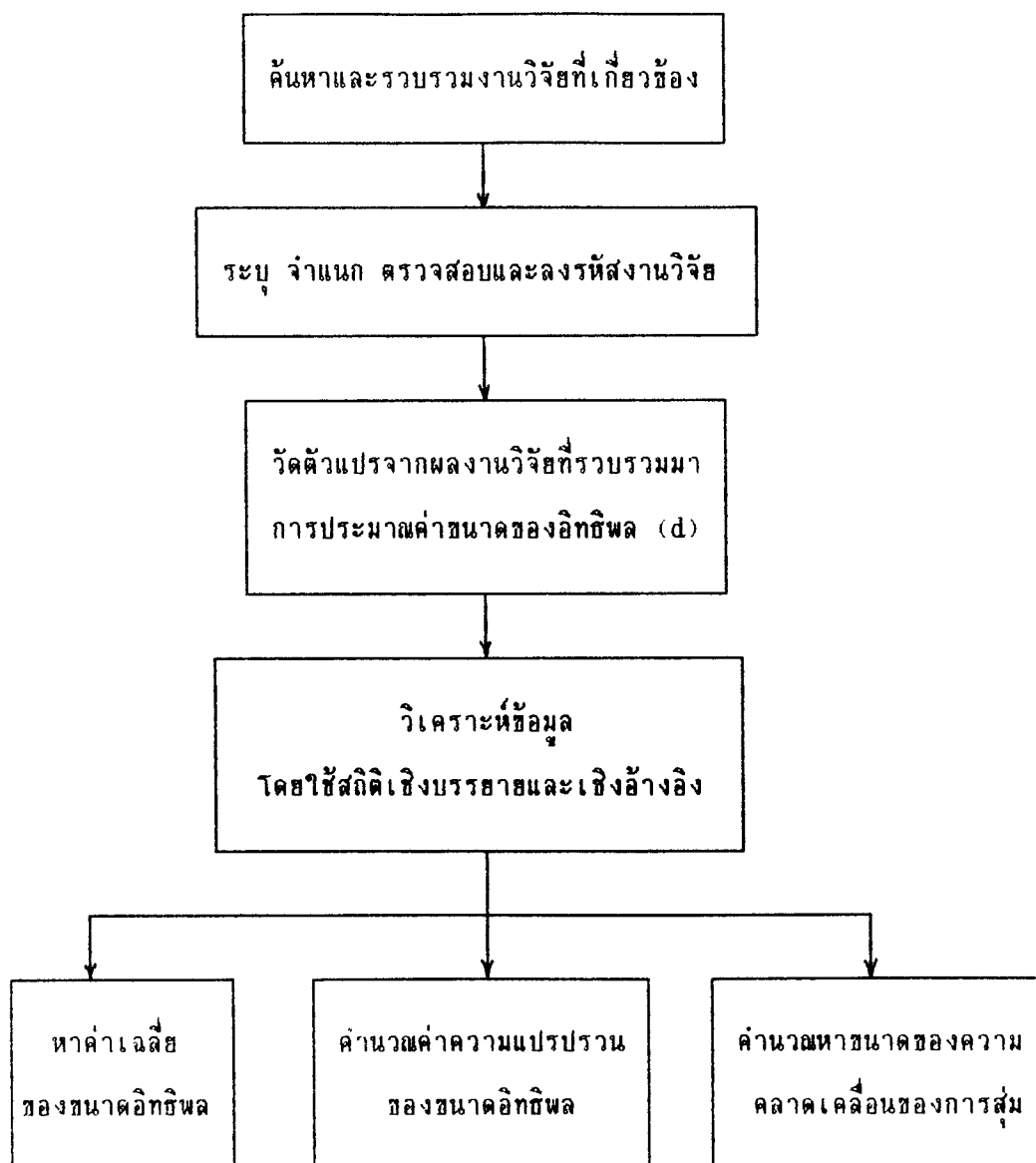
(3) คำนวณหาขนาดของความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม (Sampling Error) ขนาดของผล โดยใช้สูตรดังนี้

$$\hat{\sigma}_e^2 = S_e^2 = \frac{4 (1 + \bar{d}^2 / 8) k}{\sum_{i=1}^k n_i}$$

และขนาดของความแปรปรวนที่แท้จริงของขนาดของผล (σ_d^2) ได้แก่

$$\sigma_d^2 = \sigma_d^2 - \sigma_e^2$$

จากขั้นตอนในการวิเคราะห์ทอภิมาน (Meta-Analysis) ตามแนวคิดของ Glass และ Hunter and Others สามารถสรุปและเขียนเป็นแผนภาพได้ ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ทอภิมานดัดแปลงตามแนวคิดของ Glass (อุทุมพร จามรมาน, 2531) และ Hunter and Others (1982 อ้างถึงในสุพัฒน์ สุกมลสันต์, 2535)

2.2.5 ปัญหาและข้อจำกัดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ห่อถัก

เนื่องจากการวิเคราะห์ห่อถักเป็นงานวิจัยที่ค่อนข้างใหม่และมีตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยมาก จึงทำให้มีงานวิจัยจำนวนไม่น้อยที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับแนวคิดในการทำการวิเคราะห์ห่อถัก ปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญได้แก่ (Jackson, 1980 Ligth and Smith, 1971 อ้างถึงใน สุวัฒน์ สุขมลตันต์, 2535)

2.2.5.1 การวิเคราะห์ห่อถักสามารถทำได้เฉพาะกับงานวิจัยที่มีหัวข้อสัมพันธ์กันมากและมีตัวแปรที่ต้องการจะศึกษาบางอย่างเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ไม่สามารถจะทำการวิจัยแบบนี้กับงานวิจัยที่หัวข้อแตกต่างกันมาก

2.2.5.2 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ห่อถักไม่อาจใช้อ้างอิงสรุปไปยังประชากรได้อย่างมั่นใจว่างานชิ้นใดทำให้ได้ผลสรุปที่ค้นพบแน่ แต่การสรุปอ้างอิงผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงเหตุผลจะได้จากการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง

2.2.5.3 การวิเคราะห์ห่อถักต้องอาศัยงานวิจัยแบบปรนัยวิเคราะห์จำนวนมาก แต่ยังไม่มีความชัดเจนที่แน่นอนว่าจำนวนที่เหมาะสมเป็นเท่าใด

2.2.5.4 การวิเคราะห์ห่อถักยังไม่เป็นที่ตกลงกันแน่ว่างานวิจัยที่นำมาศึกษานั้นถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร จึงเป็นปัญหาในการเลือกใช้สถิติและการแปลผลการวิจัย

2.2.5.5 การทำการวิเคราะห์ห่อถักยังขาดวิธีการทางสถิติที่เหมาะสมที่ใช้ได้ทั่วไป และงานวิจัยแบบปรนัยวิเคราะห์ห่อถักไม่รายงานค่าสถิติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำการวิเคราะห์ห่อถักไว้ด้วยหรือแม้ระบุค่าต่างๆ เหล่านี้ไว้ก็มักจะไม่มีความหลากหลาย ทำให้มีความยุ่งยากในการนำมาใช้ เช่น ให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่างๆ กัน จึงต้องมีวิธีการแปลงค่า จึงทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนได้ง่าย

2.2.5.6 เมื่อต้องใช้งานวิจัยจำนวนมากมาเพื่อทำการวิเคราะห์ ทำให้เกิดปัญหาในการกำหนดรหัสข้อมูล การลงรหัสและการแปลความหมายของข้อมูลมาก หากมีคณลงรหัสหลายคนจะทำให้เกิดความผิดพลาดมากขึ้น

2.2.5.7 การนำงานวิจัยที่ไม่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยทำให้มีปัญหาในการควบคุมอิทธิพลต่างๆ และนอกจากปัญหาและข้อจำกัดต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมีคำวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากเกี่ยวกับการวิเคราะห์ห่อถักอีก 2 ประเด็น คือ

(1) ปัญหาการรวบรวม "แอปเปิ้ลกับส้ม" หรือปัญหาในเรื่องการนำเอาผลการวิจัยต่างๆ ที่ทำในเวลาต่างกัน ใช้กลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันและคุณภาพแตกต่างกัน

รวมทั้งใช้การออกแบบการวิจัยที่แตกต่างกัน จะสามารถนำเอาผลการวิจัยมาสังเคราะห์เข้ากันได้หรือไม่

ซึ่งสำหรับปัญหานี้ Glass and Others (1981 อ้างถึงในสัทธน์ สุกมลสันต์, 2535) ได้ให้ข้อโต้แย้งว่า การวิเคราะห์ห่อภิวน (Meta-Analysis) สามารถสังเคราะห์งานวิจัยที่แตกต่างกันดังกล่าวได้ เพราะว่าตัวอย่างเพื่อการวิจัยดังกล่าวนี้ก็มีลักษณะเหมือนกับตัวอย่างสำหรับงานวิจัยชนิดอื่นๆ ที่ปกติแล้วใช้บุคคลซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ มากมาย แต่ก็สามารถนำคะแนนหรือลักษณะต่างๆ ของบุคคลเหล่านั้นมาทำการวิจัยได้ และการนำคะแนนต่างๆ ของบุคคลเหล่านั้นมาทำการวิจัยก็เหมือนกับการรวบรวมแอปเปิลกับส้มเข้าด้วยกัน

(2) ปัญหาการนำงานวิจัยที่มีคุณภาพต่ำหรือไม่ดีมาทำการวิเคราะห์ห่อภิวนว่าควรหรือไม่นั้น Glass เชื่อว่างานดังกล่าวสามารถนำมาวิเคราะห์ได้เพราะการที่นำเอาเกณฑ์ต่างๆ ที่วัดงานปฐมวิเคราะห์ว่าดีหรือไม่มาใช้กับการวิเคราะห์ห่อภิวน เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพราะจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์แตกต่างกัน เขาให้ข้อสังเกตว่าจากการศึกษาผลการวิจัยทางจิตวิทยาจำนวนมากพบว่าผลการวิจัยไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการออกแบบงานวิจัยที่ดีหรือไม่ ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องคัดงานวิจัยที่ไม่ดีออก นอกจากนี้ยังพบว่างานวิจัยที่ไม่ดีสามารถทำให้ผลสรุปมีน้ำหนักน่าเชื่อถือได้ดี เช่น งานวิจัยเชิงทดลองกับนักศึกษา 100 คน หากแยกทำการทดลองเป็นกลุ่มเล็กๆ เช่น กลุ่มละ 10, 20, 30, และ 40 คน งานวิจัยเหล่านี้เป็นงานวิจัยที่มีจุดอ่อนต่างกัน เช่น กลุ่ม 10 คน มีจุดอ่อนด้านกลุ่มตัวอย่างมีน้อยเกินไป กลุ่ม 20 คน มีจุดอ่อนด้านวัดตัวแปร กลุ่ม 30 คน มีจุดอ่อนด้านความตรงภายใน (Internal Validity) และกลุ่ม 40 คน มีจุดอ่อนด้านการวิเคราะห์ข้อมูล แต่หากว่างานวิจัยทุกเรื่องปรากฏว่ากลุ่มทดลองได้ผลดีกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่าผลการวิจัยไม่มีความแตกต่างกันมาก และเมื่อนำมาทำการวิเคราะห์ห่อภิวนก็สามารถได้ผลสรุปที่น่าเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงไม่จำเป็นที่จะคัดงานวิจัยที่คิดว่าไม่ดีออกก่อนทำการวิเคราะห์ห่อภิวน

จากปัญหาและข้อจำกัดของการวิเคราะห์ห่อภิวนที่กล่าวมาข้างต้นจะได้ว่าข้อจำกัดที่กล่าวมาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับงานวิจัยเกือบทุกประเภทซึ่งผู้วิจัยต้องยอมรับข้อจำกัดเหล่านี้ตั้งแต่ก่อนการดำเนินการวิจัยและพยายามควบคุมตัวแปรต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาจากข้อจำกัดดังกล่าว และในกรณีที่ผู้วิจารณ์การวิเคราะห์ห่อภิวน Glass ได้ให้เหตุผลที่มีน้ำหนักพอที่จะหักล้างความคิดดังกล่าวได้ ฉะนั้นวิเคราะห์ห่อภิวนจึงมีคุณค่าในทางการศึกษาอย่างมากในการสรุปผลการวิจัยและการนำผลการสรุปไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากความสำคัญและประโยชน์ของการสังเคราะห์งานวิจัยจึงมีผู้ศึกษาและทำการสังเคราะห์วิจัยเพื่อหาข้อสรุปของงานวิจัยที่น่าสนใจ และการนำเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยผู้วิจัยจะนำเสนองานวิจัยต่างๆ ที่ทำการสังเคราะห์งานวิจัยดังต่อไปนี้

2.3.1 การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช และพร้อมพรรณ อุดมสิน (2525) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะหรือการสังเคราะห์เชิงเนื้อหาแยกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตรวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา ด้านหนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา ด้านวิธีและเทคนิคการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาและด้านนวัตกรรมทางการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา

อัญชัน ชิตสุข (2536) ทำการศึกษาเรื่อง "การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2521-2533" ซึ่งใช้ข้อมูลการสังเคราะห์จากบทคัดย่อวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา 61 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษและส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบวิธีสอนและเทคนิคการสอนแบบต่างๆ และพบว่านักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษามีความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษในระดับต้องแก้ไข ในทุกทักษะไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ถึงแม้ครูจะนำเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนแบบต่างๆ มาใช้ ก็ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะขาดความพร้อมในด้านสภาพแวดล้อม เกี่ยวกับคุณสมบัติของครู สภาพโรงเรียน สื่อการสอนวิธีวัดและประเมินผลและแบบเรียนที่มีเนื้อหามากและยากเกินไป

วีรศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2536) ศึกษาเรื่อง "การศึกษางานวิจัยวิชาเอกพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2511-2534" โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยรวมทั้งสิ้น 773 เล่ม พบว่าประเภทของงานวิจัยวิชาเอกพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นการวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด และเป็นสาขาวิชาสาขาวิชาของการออกกำลังกายมากที่สุด ชนิดของกีฬาที่ทำการวิจัยมีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาพลศึกษาในการทำการวิจัยมากที่สุด เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ

มากที่สุด ประชากรที่วิจัยเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษามากที่สุด การสุ่มตัวอย่างเป็นแบบ
เจาะจงมากที่สุด และสถิติที่ใช้เป็นสถิติค่าเฉลี่ยมากที่สุด

2.3.2 การสังเคราะห์เชิงปริมาณ

มานิตย์ โนนิกุล (2527) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนวิชา
คณิตศาสตร์ด้วยการสอนแบบโปรแกรมกับการสอนปกติโดยใช้การวิเคราะห์แบบเมตต้า ตามแนวคิด
ของ Glass โดยสังเคราะห์งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ ที่เปรียบเทียบการสอนวิชาคณิตศาสตร์
ด้วยการสอนแบบโปรแกรมกับการสอนแบบปกติในระดับมัธยมศึกษาและในระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2513-2525 จำนวน 12 เล่ม

กฤษณา เลิศสราญ (2529) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์
ระหว่างองค์ประกอบบางประการซึ่งไม่ใช่ความสามารถทางสติปัญญากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาคณิตศาสตร์ ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบเมตต้าตามแนวคิดของ Schmidt and Hunter โดย
ศึกษาองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ด้านโรงเรียน ครู นักเรียนและครอบครัว จากงานวิจัย
และวิทยานิพนธ์จำนวน 13 เล่ม

จารีรัตน์ ปรกแก้ว (2529) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยด้านครุศาสตร์ในประเทศไทย
ที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2502-2526 โดยศึกษาจากงานวิจัย 793 เรื่อง จำแนก
ประเภทงานวิจัยในเชิงระบบครุศาสตร์ศึกษาตามแนวโมเดลลิป (CIPP) และเสนอข้อสรุปของ
การสังเคราะห์ผลการวิจัยโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อเรื่องและวิธีการวิเคราะห์แบบเมตต้า

ดวงสมร คิสรเกิดวัฒน์ (2529) ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนวิชา
คณิตศาสตร์ด้วยการสอนแบบค้นพบกับการสอนแบบบรรยาย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงระดับ
อุดมศึกษา จากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ผลิตในระหว่างปี พ.ศ. 2523-2525 จำนวน 22 เล่ม
โดยใช้การวิเคราะห์แบบเมตต้าตามแนวคิดของ Glass

สุวดี บุญศรีสวัสดิ์ (2529) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาไทย ในระดับประถมศึกษาและ
มัธยมศึกษา กับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 7 ด้านคือสมรรถภาพทางสมอง ความถนัดทางการเรียน
ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหา ทักษะคิดต่อวิชา ขนาดของโรงเรียน และ
ระดับการศึกษาของบิดามารดา จากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2507-2526
จำนวน 87 เล่ม โดยใช้การวิเคราะห์แบบเมตต้าตามแนวคิดของ Schmidt and Hunter

จิตติมา อยู่แย้มศรี (2530) ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์ด้วยการสอนแบบโปรแกรมกับการสอนตามปกติ โดยใช้การวิเคราะห์แบบเมตต้า" โดยทำการศึกษาจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์จำนวน 21 เรื่อง

สุรางค์ เชิดจิระพงษ์ (2530) ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ระหว่างการสอนด้วยบทเรียนโปรแกรมกับการสอนปกติ ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ห่อภิมาณ ตามแนวคิดของ Glass โดยใช้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 27 เล่ม

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช (2531) ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2506-2525 มีจำนวนทั้งหมด 2,617 เล่ม การวิเคราะห์ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ของวิทยานิพนธ์ จำแนกตามเนื้อหาสาระ วิจัยวิจัย สถานภาพของประชากร แหล่งที่อยู่ของประชากร ผลการประเมิน สาขาวิชาและปีการศึกษา

ทิพย์อาภา บุญรัตน์ (2531) ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการศึกษา วิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2518 - 2529 จำนวน 394 เล่ม โดยใช้วิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบเมตต้า ตามแนวคิดของ Schmidt and Hunter

สุพนัสน์ สุกมลสันต์ (2532) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การอภิวเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระหว่างปี พ.ศ. 2515 - 2530 โดยใช้ตัวอย่างงานวิจัย 335 เรื่อง จากประชากรเชิงนิยาม 425 เรื่อง ทำการบรรยายสรุปหรือสังเคราะห์สาระสำคัญของงานวิจัยโดยสถิติเชิงบรรยายตามแนวคิดของ Glass และคณะ, Hedges และคณะ, Hunter และคณะ และ Jackson

จิตติมา เพชรชื่น (2532) ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518-2530 จำนวน 455 เรื่อง โดยทำการสังเคราะห์เชิงปริมาณด้วยวิธีเมตต้า 70 เรื่อง และสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ 385 เรื่อง การวิเคราะห์ใช้วิธีแจกแจงความถี่ของวิทยานิพนธ์จำแนกตามเนื้อหาสาระ วิจัยวิจัย สถานภาพของประชากร แหล่งที่อยู่ของประชากร ผลการประเมิน และปีที่พิมพ์เผยแพร่

สาธารุณ บุญคง (2533) ได้ศึกษาเรื่อง "องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา : การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ" ซึ่งใช้งานวิจัยจำนวน 155 เรื่อง

เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ทอจีมาน (Meta-Analysis) ตามแนวคิดของ Glass ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรนี้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประจักษ์ วิเชียรศรี (2535) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ศึกษาระดับมัธยมศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2534 โดยทำการศึกษาจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์จำนวน 135 เล่ม ด้วยวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณตามแนวคิดของ Schmidt and Hunter และทำการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา

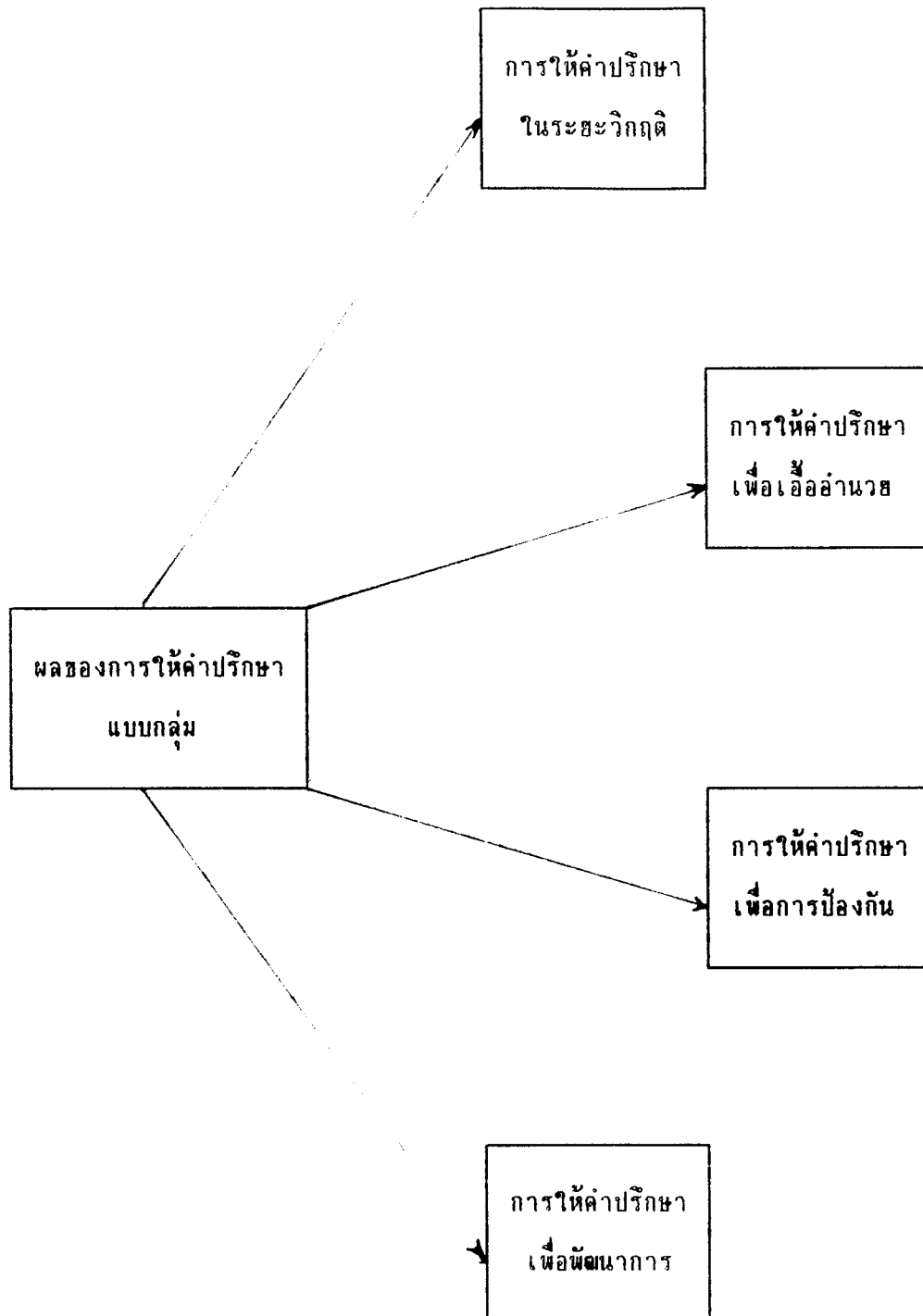
โอรส นันทเมธิพิพงษ์ (2536) ได้ศึกษาในเรื่อง "การสังเคราะห์รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการให้ค่าปรกติแบบกลุ่มโดยวิธีเมตดา" โดยได้ทำการรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากการวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับการให้ค่าปรกติแบบกลุ่มที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2522-2534 จำนวน 16 เรื่อง คำนวณหาค่าขนาดของอิทธิพลได้ 22 ค่า ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพลมีค่าเท่ากับ 1.747 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่ากลุ่มควบคุมร้อยละ 78 และพิจารณาเฉพาะตัวแปรได้ค่าขนาดอิทธิพลด้านความวิตกกังวล 9 ค่า ด้านอัตมโนทัศน์ 5 ค่าและด้านการปรับตัวด้านสังคม 8 ค่า มีค่าเฉลี่ย 2.271, 2.209 และ 0.868 ตามลำดับ แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่ากลุ่มควบคุมร้อยละ 75, 84, และ 97 ตามลำดับ ในการวิเคราะห์เพื่ออธิบายความแตกต่างของขนาดอิทธิพลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างของค่าขนาดอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือตัวแปรสถาบันที่ทำการวิจัย จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง เอกสารภาษาไทยที่ใช้อ้างอิงและงานวิจัยต่างประเทศที่ใช้อ้างอิง

วรรณา ฐิติโรจน์ไพบูลย์ (2536) ทำการวิจัยเรื่อง "การสังเคราะห์งานวิจัยทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา" โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์งานวิจัยทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา สร้างภาพรวมและพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างงานวิจัยทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา ระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2533 กลุ่มตัวอย่างในการสังเคราะห์ครั้งนี้เป็นบทความวิทยานิพนธ์ทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยต่างๆ จำนวน 245 เรื่อง

ธีรชัย เนตรนอมศักดิ์ (2538) ได้ศึกษาเรื่อง "การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ในประเทศไทย" โดยทำการวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2514 - 2535 จำนวน 156 เล่ม ด้วยวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณและการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ

จากงานวิจัยที่ทำการสังเคราะห์ดังที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยในประเทศไทยเริ่มทำการสังเคราะห์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2525 โดยในช่วงแรกจะเป็นการสังเคราะห์ในเชิงคุณลักษณะ สำหรับการสังเคราะห์ในเชิงปริมาณนั้นเริ่มทำครั้งแรกในปี พ.ศ. 2527 และมีการสังเคราะห์ต่อมาจนถึงปัจจุบัน โดยเนื้อหาในการสังเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นการสังเคราะห์เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งประเด็นที่ทำการสังเคราะห์ขึ้นอยู่กับความต้องการและการนำไปใช้ของแต่ละสาขา

จากเนื้อหาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการสังเคราะห์การวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 สรุปกรอบแนวคิดในการจำแนกงานวิจัยเกี่ยวกับผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อการสังเคราะห์